
Jak se studuje v Madridu

Jak se studuje v Madridu

Čerstvou absolventku magisterského studia na Fakultě humanitních studií Univerzity Karlovy Terezu Vohralíkovou to vždycky táhlo na jih. Dlouhodobý zájem ji nakonec nasměroval do Španělska, kde psala svou diplomovou práci o sociálním cirkusu. V rámci programu Erasmus strávila zimní semestr na Universidad Complutense v Madridu, a to na Fakultě politologie a sociologie.

Vždycky pro mě bylo těžké vybrat si jen jeden obor, proto mi vyhovovalo studium na Fakultě humanitních studií UK. Během bakalářského studia tu získáte solidní základy filozofie, historie, antropologie, psychologie, ekonomie i sociologie. Když jsem se rozhodovala, zda pokračovat ve studiu na magisterském stupni, jedním z argumentů kategorie „pro“ byla možnost vyjet na studijní pobyt v rámci programu Erasmus. Volba padla na Španělsko, protože zde existují novocirkusové školy a spousta zajímavých projektů v oblasti sociálního cirkusu.

Na cestu jsem se vydala hned druhý den po skončení festivalu Letní Letná, na jehož produkci jsem se mnoho let podílela. Přes vškerou snahu se mi nepodařilo sehnat ubytování předem, zařídila jsem si tedy na prvních čtrnáct dní pokoj přes Airbnb. S horečkou a lodním kufrem jsem dorazila do pokoje, kam se stěží vešla jedna postel, a tak začalo mé madridské dobrodružství. Pokud se chystáte na studia do španělského hlavního města, počítejte průměrně s 500–550 eury na měsíc za pokoj v bytě sdíleném třeba i s deseti lidmi. Platí, že čím dále od centra se nachází, tím je cena nižší, ale zase mohou vznikat značné potíže s dojížděním do školy. Tím však výčet negativ končí – půlrok v Madridu byl jinak skvělý. Měla jsem pořádný kus štěstí, když jsem nakonec sehnala pokoj v dobré čtvrti, patnáct minut od univerzitního kampusu. Víla patřila profesorce umění, jež zvala pravidelně na oběd své studenty, takže jsem poznala zajímavé lidi a rozšířila okruh svých známých. Ten tvořili hlavně zpočátku mí spolužáci z povinného intenzivního kurzu španělštiny, který univerzita pořádá pro všechny „erasmáky“ před zahájením semestru. Španělsky jsem předtím uměla jen trochu, po semestru v Madridu jsem se ale hodně zlepšila a dnes už bez problémů rozumím všemu, jen mluvit se pořád trochu stydím.

Se studenty z jiných zemí jsme často sklouzli k angličtině, protože to pro nás bylo jednodušší. Většina předmětů na univerzitě byla vyučována španělsky, nicméně fakulta politologie a sociologie vypsalala i pár kurzů v angličtině vyučovaných španělskými profesory, aby zvýšila znalost angličtiny u domácích studentů. Pro mě to byla jedinečná možnost seznámit se s rodilými Španěly a trochu proniknout do jejich způsobu života, uvažování a kultury. O tom ale až za chvíli.

Nezbytná improvizace

Zápis

do předmětů bylo jedno malé dobrodružství, zorientovat se v online systému univerzity totiž vyžadovalo značnou dávku představivosti a předvídavosti. Stejně tak způsob předávání studijních materiálů neměl pevný řád, někdy jsme dostávali doporučenou literaturu přímo do mailu, jindy byla uložena na sdíleném Dropboxu, příště zase v systému podobném našemu Moodlu. O termínu testu, který se konal v devět hodin ráno v kampusu o velikosti Olomouce, přišla zpráva do e-mailové schránky ve tři hodiny ráno. Pro Středoevropana něco nepředstavitelného, ale Španělé to brali s klidem. Po celý semestr se vyplatí mít také po ruce kalendář fakulty, protože státních svátků, památných dnů a celkově důvodů pro to, zavřít na den univerzitu, mají Španělé více než my.

Atmosféra na naší fakultě byla velmi liberální, levicová a aktivistická. Studenti otevřeně diskutovali, účastnili se demonstrací a občansky se angažovali. Ve velice turbulentním období, kdy se Katalánsko opět přihlásilo o nezávislost a po tvrdých střetech v ulicích Barcelony (kdy Madrid byl mnohými považován za úhlavního nepřítele), někdo na podlahu ve foyer školy napsal barvou obrovský nápis „Ne naším jménem“ (No en nuestro nombre). V Čechách by se podobná událost možná řešila jako vandalství nebo poškozování majetku školy, tady prostě nechal správce po pár dnech nápis odstranit. Nikoho to příliš nevzrušovalo. Nejen na fakultě, ale i mimo ni se Španělé více angažují ve veřejném životě a nemají problém vyjádřit svůj nesouhlas. Na demonstraci za spravedlivé platy pro policisty přišlo tři sta tisíc lidí.

Do vězení i romské čtvrti

Stejně jako na Fakultě humanitních studií UK i tady jsme byli vedeni ke kritickému myšlení, v Madridu nám ale profesori dávali na hodinách větší prostor. Pravidelně jsme připravovali prezentace, psali a obhajovali eseje, diskutovali. Výsledná známka závisela především na docházce a aktivitě v hodinách, testy jsme prakticky nepsali. Vyhovovalo mi, že jsme předem věděli, co od nás vyučující očekávají a jak budou předmět hodnotit. Vzhledem k tomu, že španělština není můj rodný jazyk, byli vůči mně spolužáci i profesori shovívavější. To, jak se spolužáci podporují navzájem, mě hodně oslovilo.

Vedle docházení na předměty na univerzitě jsem také sbírala materiál pro svou diplomovou práci. V ní jsem popisovala, jak může sociální cirkus pomoci osobám s rizikem vyloučení. Jezdila jsem hlavně do Valencie, konkrétně na předměstí Alboraya, kde se lidé potýkají s nejrůznějšími sociálními problémy a kde funguje cirkusové centrum Espai de Circ, které svými projekty často cílí na sociální intervenci a zprostředkování dialogu. Podívala jsem se i do vězení pro mladistvé v rámci projektu, jehož cílem bylo spojit děti z věznic s jejich vrstevníky z Espai de Circ, aby společně vyprávěli své životní příběhy prostřednictvím představení nového cirkusu.

V Madridu se žije venku

Po

příjezdu do Španělska jsem zažila (jako spousta mých spolužáků z jiných zemí) kulturní šok, ale velmi rychle jsem si na místní životní styl zvykla a po návratu jsem se zase jen pomalu přizpůsobovala tomu českému. Všechno tam probíhá beze spěchu a to platí i pro práci. Pokud vám někdo do druhého dne neodpoví na mail, neberte si to osobně. Prostě jen ještě nenaznal, že je ten správný čas. Španělé po celý rok žijí na ulici, takže ani v zimě nemáte problém najít zahrádku plnou lidí ještě kolem půlnoci. Na večeri v šest hodin zapomeňte, večeri se až kolem desáté, nejčastěji s rodinou nebo přáteli, protože jídlo je společenská událost.

Španělské pokrmy chutnají skvěle a i v nejbližším supermarketu seženete velice kvalitní potraviny. Pravidelně jsme s kamarády pořádali společné večere, mohla jsem tak ochutnat speciality světové kuchyně – od brazilského brigadeira (čokoládová koule z kondenzovaného mléka) od spolužáka z Portugalska po grilovaného lososa od spolužačky z Dánska. Jezdili jsme společně také na výlety, což je pro studenty do šestadvaceti let levné, protože „lítačku“ seženete za dvacet eur na měsíc a platí i pro rychlovlaky v okolí Madridu, třeba do Toleda nebo Segovie. Můžete také využít výletů organizovaných studentským spolkem ESN, já jsem ale raději cestovala po vlastní ose.

Pobyt ve Španělsku mě jednoznačně obohatil. V Madridu jsem si našla nové přátele, s většinou z nich jsme stále v kontaktu a s některými jsme se už stihli znovu setkat. Poznala jsem jinou kulturu, styl života i přístup k řešení různých situací. Inspirovala mě jižanská otevřenost, soudržnost a vnitřní klid. Přestala jsem se tolik stresovat. Když něco nevyjde hned, může to vyjít jindy. Ve srovnání se Španěly se Češi možná zbytečně podceňují a neznají svou hodnotu. I to se teď snažím změnit.